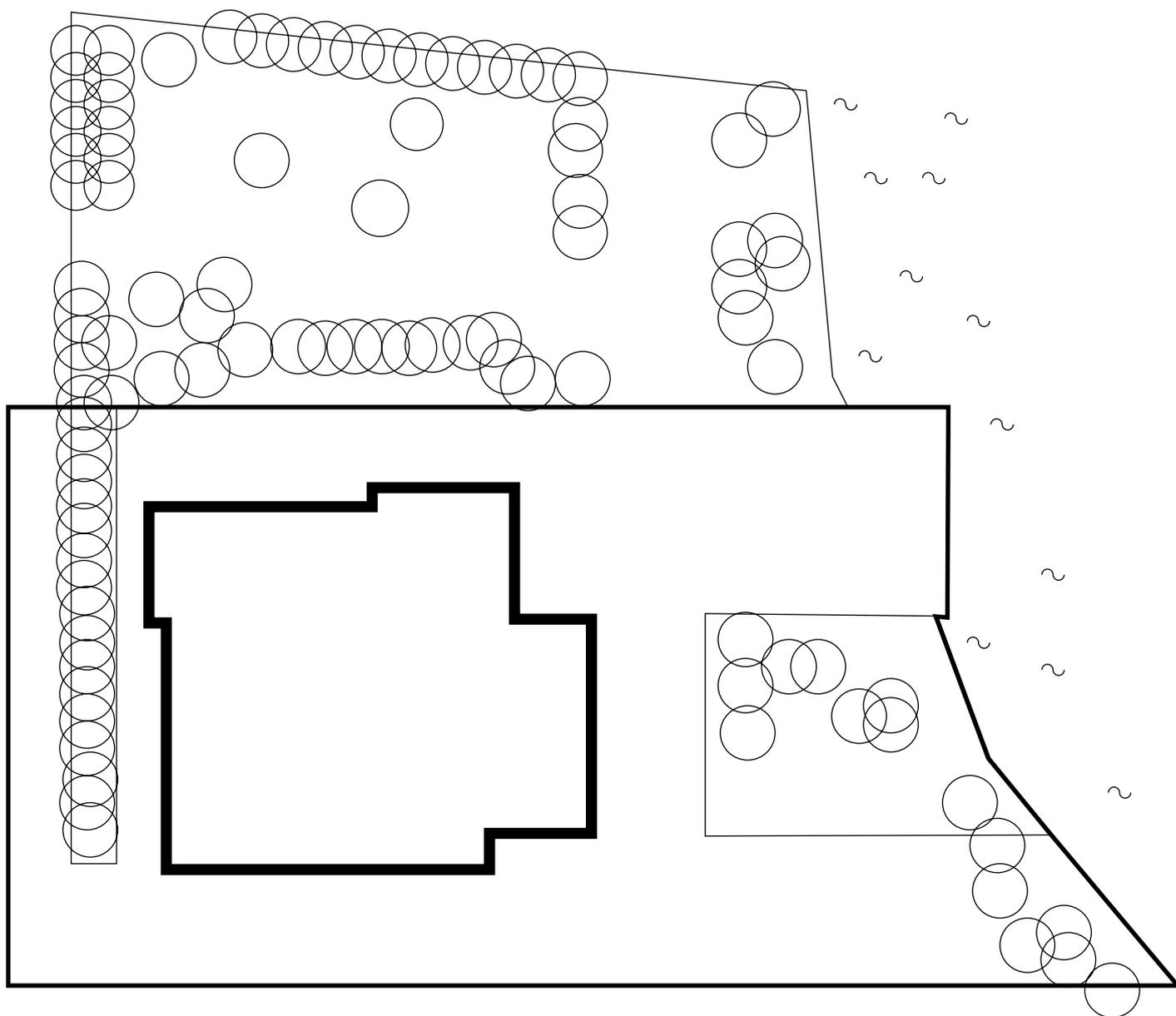
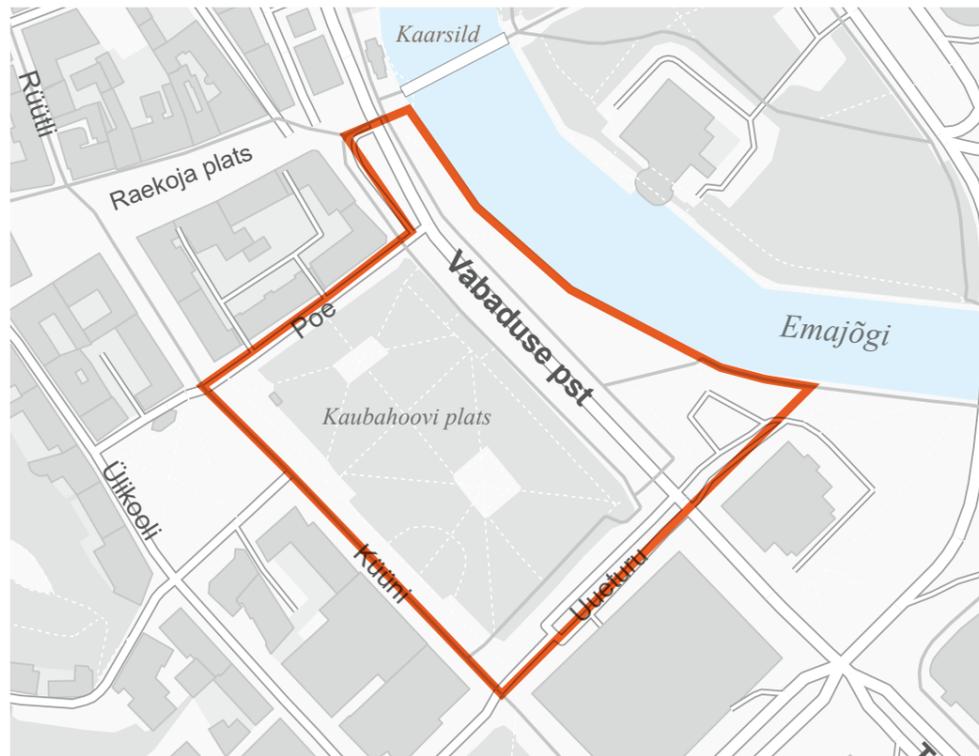

Tartu südalinna kultuurikeskuse arhitektuurivõistlus

ŽÜRII
LÖPP-
PROTOKOLL

30.06.2023

VÕISTLUSALA (PUNASE JOONEGA). ALLIKAS: VÕISTLUSÜLESANNE

Arhitektuurivõistluse eesmärk on leida Tartu südalinna kultuurikeskuse hoone ja väliruumi rajamiseks parim arhitektuurilahendus, mis sobituks etteantud asukohta ja miljöösse ning looks terviku Emajõe-äärse linnaruumiga. Osalejate ülesandeks oli projekteerida hoone linnaraamatukogu, kunstmuuseumi, multifunktsionaalse saaliga sündmuskeskuse ja teiste kultuurikeskust toetavate ruumide jaoks koos elurikka ja mitmekesise pargimaastiku ning inimdõtmelise avaliku ruumiga.

Žürii töö kirjeldus

Žürii lähtus oma töös ideekonkursi võistluseeskirja punktist „9.2. Kavandite hindamine.“ Žürii töö toimus eri voorudes. Enne žürii töö esimest vooru töötasid žüriiliikmed iseseisvalt läbi kõik hindamisele kuuluvad ideekavandid. Enne auhinnaliste kohtade määramist andsid erinevate valdkondade eksperdid teise vooru töödele eksperthinnangu. Lõpliku paremusjärjestuse otsustamiseks andsid eksperdid auhinnalistele kohtadele jõudnud töödele täiendava eksperthinnangu. Žürii otsustas võistlustulemused kõikides voorudes üksmeelselt.

Žürii otsus

Žürii otsustas esikoha preemia määrata ideekavandile „PAABEL“, teise koha preemia ideekavandile „TARTE TATIN“ ja kolmanda koha preemia ideekavandile „ROHELINE KULTUURIKESKUS“.

Žürii otsustas ergutuspreemiad määrata ideekavanditele „AED“, „PUIDUST SILUETT“ ja „THE LINE AND THE DOT“.

Žürii otsustas ära märkida ideekavandid „MAASTIKUGA SEOTUD MÄLESTUSED“ ja „VÄIKE METS“, mida ei tasustata rahalise preemiaga, kuid mille arhitektuurne kontseptsioon väärib eraldi esiletõstmist.

Preemiate jaotumine

Esimene koht/võitja – preemia suurus 60 000 eurot – „PAABEL“
 Teine koht – preemia suurus 40 000 eurot – „TARTE TATIN“
 Kolmas koht – preemia suurus 20 000 eurot – „ROHELINE KULTUURIKESKUS“
 Ergutuspreemia – preemia suurus 10 000 eurot – „AED“
 Ergutuspreemia – preemia suurus 10 000 eurot – „PUIDUST SILUETT“
 Ergutuspreemia – preemia suurus 10 000 eurot – „THE LINE AND THE DOT“

Järgnevalt on lisatud žürii ja ekspertide hinnangud preemia saanud ning ära märgitud ideekavanditele. Ergutuspreemia saanud ja ära märgitud ideekavandite järjestus on alfabeetiline.

Žürii koosseis:

Urmas Klaas, Tartu linnapea, žürii esimees
Tõnis Arjus, Tartu linnaarhitekt, žürii aseesimees, volitatud arhitekt
Priit Metsjärv, Tartu linnavalitsuse ehitusteenistuse juhataja
Kristina Pai, Tartu linnaraamatukogu direktor
Joanna Hoffmann, Tartu kunstmuuseumi direktor
Enrique Sobejano, Nieto Sobejano Arquitectos, arhitekt
Martin Allik, Mareld Landskapsarkitekter, maastikuarhitekt
Tõnu Laigu, QP Arhitektid, volitatud arhitekt-ekspert
Veronika Valk-Siska, Kliimaministerium, elamumajanduse valdkonna juht, volitatud arhitekt-ekspert

Ekspertid (häälõiguset):

Elo Kiivet, volitatud arhitekt, võistlusülesande koostaja
Kunnar Jürgenson, Tartu linnavalitsuse linnavarade osakonna juhataja
Sten Svetljakov, Tartu linnavalitsuse kultuuriosakonna juhataja
Egle Tamm, Tartu linnavalitsuse kultuuriväärtuste teenistus, muinsuskaitse peaspetsialist
Ülo Treikelder, Tartu linnaraamatukogu asedirektor, raamatukogu ekspert
Katre Riisalu, Rahvusraamatukogu, raamatukogu ekspert
Nele Ambos, Tartu kunstmuuseum, muuseumi ekspert
Rain Raabel, Tallinna linnateatri haldusjuht, sündmuskeskuse ekspert
Aivar Sirelpuu, Alexela kontserdimaja tegevjuht, sündmuskeskuse ekspert
Dirk Nijdam, Forum Groningen, direktor, kultuurikeskuse ekspert
Aveliina Helm, Nordic Botanical, elurikkuse ekspert
Mart Meriste, Nordic Botanical, elurikkuse ekspert
Jüri Järve, MTÜ Ligipäasetavuse Foorum, ligipäasetavuse ekspert
Villu Urban, MTÜ Ligipäasetavuse Foorum, ligipäasetavuse ekspert
Kajar Laus, Rovalis, tuleohutuse ekspert
Marko Potsepp, E-Eelarvestus, ehitusmaksumuse ekspert
Kimmo Lylykangas, Taltech, CO2 jalajälje ekspert
Anni Oviir, Taltech, CO2 jalajälje ekspert
Targo Kalamees, Taltech, energiatõhususe ekspert
Ivo Roolah, Roolah ja Partnerid, konstruktsioonide ekspert

Hanke nimetus:

Tartu südalinna kultuurikeskuse arhitektuurivõistlus

RHR viitenumber: 256955

Arhitektuurivõistluse aeg:

02.01.2023–05.05.2023

Korraldaja:

Tartu Linnavalitsus koostöös Eesti Arhitektide Liiduga

Žürii koosseis toimisid:

22.05.2023 kell 10.00–14.00 veebis
 23.05.2023 kell 10.00–14.00 veebis
 15.06.2023 kell 09.00–17.00
 Raekoja plats 6, Tartu
 16.06.2023 kell 09.00–14.00
 Raekoja plats 6, Tartu
 30.06.2023 kell 12.00–13.00 veebis

Hindamisele läks 102 tööd

Žürii sekretärid / protokollivad (häälõiguset):

Maria Freimann, arhitekt
 Juhan Kangilaski, arhitekt

Üldine hinnang:

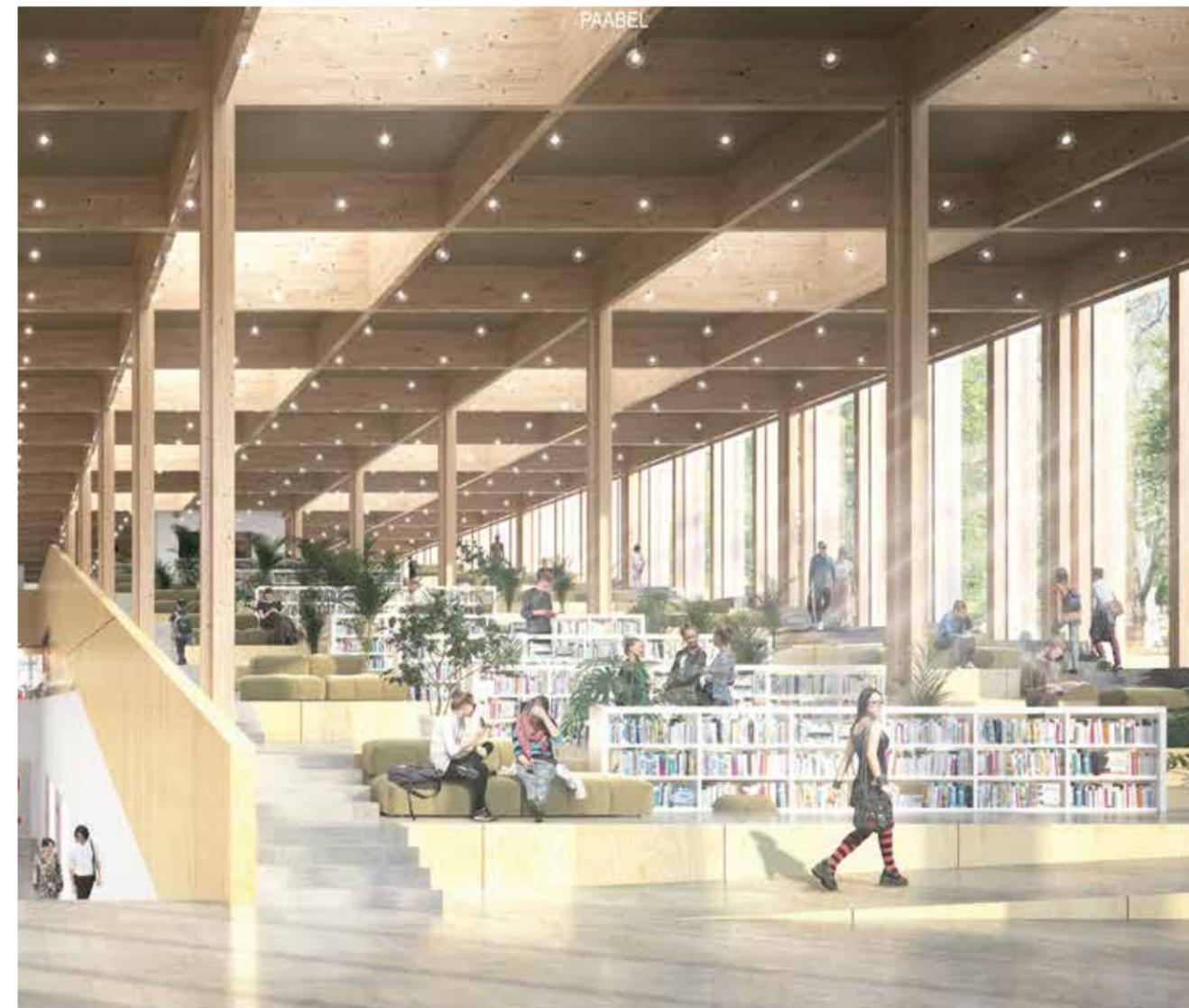
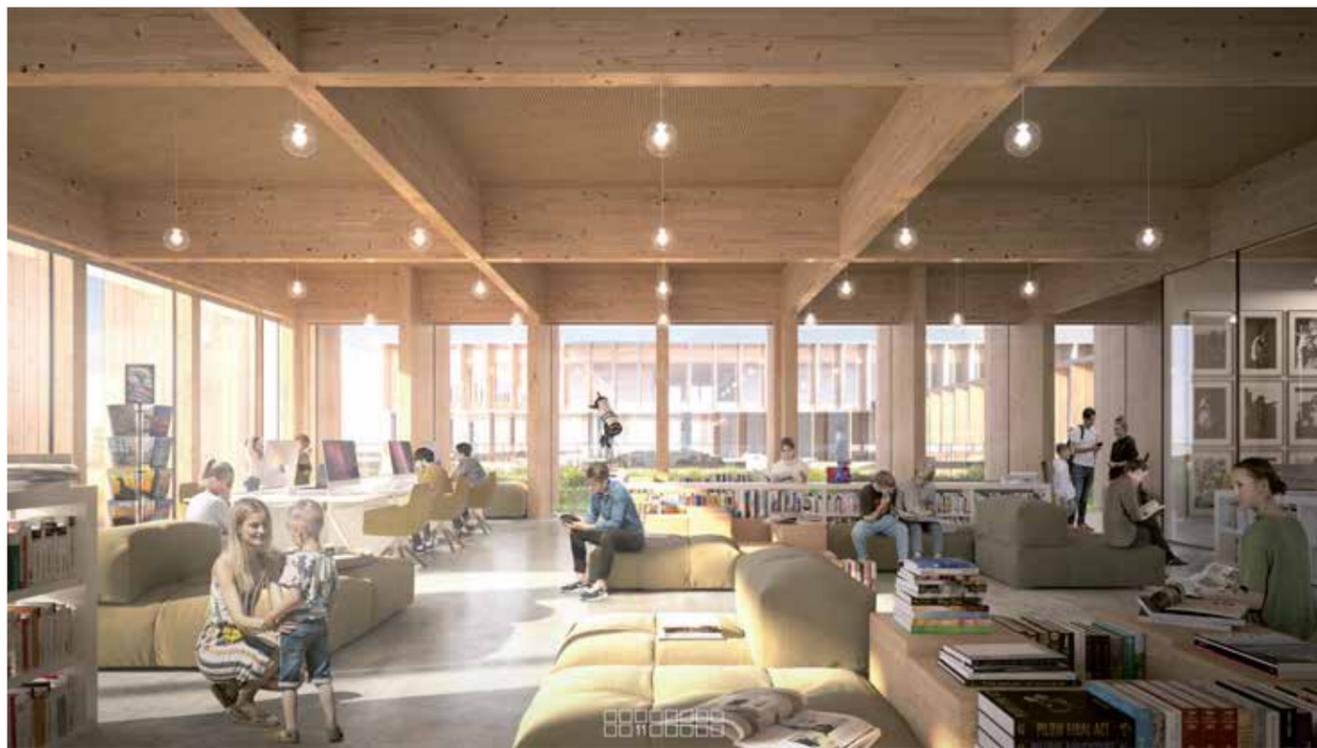
„Paabel“ on teistest töödest selgelt eristuv ja terviklikult läbi mõeldud arhitektuurilahendus. Hoone on väga tugeva linnaehitusliku kontseptsiooniga, viidates uue väljaku-ruumiga tundlikult siin paiknenud turuplatsile, hoides selle kaudu koha ajaloolist mälu. Lahendus arvestab uue kultuurikeskuse hoone kui laiema kultuurielu võime-
 taja ja linnaruumis uue sümbolhoone rolli kandmisega, luues Emajõe poole efekitse peasissepääsu, mis koos avaliku väljakuga kulgeb katkematu jalakäijate ruumina üle Vabaduse puistee kuni jõeni. Ideekavandi väliruumi kontseptsioon on põhjalik ja tasakaalustatud, täites kõiki olulisi eesmärke nii elurikkuse kui ka linnaruumi funktsio-
 naalse kasutuse seisukohast. Hoone arvestab inimese mõõtmega ruumis, sulandudes igal küljel hästi ümbritseva linnaruumiga ning aktiveerides tänavaruumi mitmete sissepääsudega. Hoonet läbiv keskne avar siseruum loob uue kultuurikeskuse kontekstis olulise „hoone südame“, mis on võistluse korraldaja jaoks väga oluline sünergia loomiseks hoone erinevate funktsioonide vahel. Erinevad funktsioonid on mõlemast suunast keskusesse sisene-
 des mugavalt leitavad. „Paabel“ suudab kõige paremini tabada võistluse eesmärke ning lahendada need samal ajal elegantse arhitektuurikeele ja professionaalse tehni-
 lise teostusega. Hoone konstruktsiooni ülesehitus ning logistika erinevate ruumigruppide vahel on põhjalikult läbi töötatud. Tänu põhjalikule tehnilisele teostusele saab olla kindel, et edasisel projekteerimisel säilib ka ideekavandis välja pakutud tugev arhitektuurne idee. Väliruumi lahendus on selge ning elurikkuse erinevad tasandid on põhjalikult läbi mõeldud ja mitmete eriliste lahendustega, nagu putu-
 kate teekonnad või puuviljaaed, luues pargialale olulise lisaväärtuse mitmekihilise kvaliteetse keskkonna näol.

Ideekavandi vormistus on kõrgetasemeline ja profes-
 sionaalne.

Žürii ja ekspertide arvamused, ideekavandi tugevused (+) ja nõrkused (-):

- + Tugev linnaehituslik kontseptsioon, ajaloolise turuväljaku motiivi taastamine ja ruumilise mälu taaselustamine.
- + Sissepääsu efektnel lahendus ja avalik väljak jõepool-
 sel küljel, mis on samal ajal atraktiivse hoonesisese läbipääsuga seotud aktiivse Küüni tänava tsooniga.
- + Hoone siseruum on väga efektnel ja maitsekalt läbi töötatud. Raamatukogu kulgeb läbi terve maja ning kuigi kunstimuuseum asub keldris, on see hoone südamest kiirelt leitav.

- + Hoone toimib ümbritsevat linnaruumi ühendavalt, esi-
 mene korrus on aktiivne ja paljude sissepääsudega. Erinevad funktsioonid on mugavalt mõlemast suunast leitavad.
- + Hoone fassaad on huvitav ja liigendatud, sobitades ümbritseva linnakeskkonnaga.
- + Põhjalikult esitatud väliruumi kontseptsioon. Läbiv kes-
 kendumine elurikkuse soodustamisele. Hea tasakaal aktiivselt kasutatavate rohealade ja vähemkasutatavate alade vahel.
- + Kõik aktiivselt kasutatavad alad (mängu- ja spordi-
 atraksioonid) on selgelt ühe keskse kõnnitee ääres, jättes suure osa rohealast kõrvaliseks ja looduslikuks.
- + Veesilmade kasutamine haljastuses suurendab oluliselt elurikkust.
- + Tänu täiendavale haljastusele ja Vabaduse puistee kitsendamisele on ökoloogiline sidusus jõeäärsete alade, Keskpargi ja Barclay pargi vahel praegusega võrreldes oluliselt paranenud.
- + Suuresti inimtegevusest puutumatu suur rohekatus.
- + Ligipäasetavuse seisukohalt loogiliselt läbimõeldud lahendus, mis arvestab maastiku kõrguste muutustega, nt esindusväljakult ja Uueturu tänavalt lähevad lauged ligipääsuteed promenaadile.
- + Põhjalikult läbimõeldud konstruktsioonide lahendus, logistika ning erinevate ruumigruppide omavahelised seosed.
- + Lavatagused ruumid ja artistide ootealad on lavade vahetus läheduses ning suurele lavale on mitu pääsu. Samuti on ladu lava vahetus läheduses.
- Elurikkusele on projektis palju mõeldud, kuid rohe-
 elamuste osa vajab edasi töötamist.
- Hoonet teenindavad veoautod on viidud maa alla, mis vajab väga suurt korrusekõrgust ning vajab alternatiiv-
 vide kaalumist.
- Uueturu tänavalt on jalakäijate pääs jõeni katkendlik, millega on võimalik järgnevas protsessis edasi töötada.
- Nn noorteväljak Uueturu tänaval on suuresti parkla/
 autokeskne ala.
- Eskalaatorite vajalikkus hoones on küsitav, kuid tege-
 mist on lihtsalt muudetava lahendusega.

Žürii kommentaarid võidutööle ja ettepanekud edasiseks projekteerimiseks:

Edasisel projekteerimisel täpsustada maastikuarhitektuuri, sh elurikkuse, looduskogemuste, üldise ohutuse ja ligipääsetavuse lahendusi. Täpsustada välibasseini rajamise võimalikkust. Täpsustamist vajab ka sõidukite logistika, sh turuhoone parkla, busside peatumise ala ning jalakäijate mugav liikumine Uueturu tänaval. Hoone konstruktsioonide lahenduses kaaluda puidu kombineerimist teiste materjalidega, et saavutada kõige kuluefektiivsem terviklahendus. Täpsustada hoone ruumide omavahelist logistikat lähtuvalt kasutaja vajadustest. Optimeerida hoone mahtu ruumikasutuse efektiivsuse seisukohast. Täpsustada suuregabriidiliste veoste teenindamise lahendus.

„Tarte Tatin“

TARTE TATIN

Tartu Sõdalima kultuurikeskuse arhitektuurivõistlus

Üldine hinnang:

Ideekavand „Tarte tatin“ eristub teistest töödest oma selge ja läbi töötatud modulaarse arhitektuurse käekirja poolest. Hoone moodulitena rütmistamine loob mitmekesised fassaadid ja liigendab suurt hoonemahtu linnaruumis. Konsoolne hoonefront pargi poole mõjub atraktiivselt ja kutsuvalt, muutes suure hoonemahu inimmõõtmelisemaks ja -sõbralikumaks. Sopistatud pikk fuajeeala tsoneerib hästi erinevad hoone kasutajagrupid, ühendades samas logistiliselt erinevad hooneosad. Funktsionaalselt on hoone väga hästi üles ehitatud. Ajalooliste müüride rõhutamine pargi maastikuarhitektuuri osana on kontseptsioonina kõitev. Üks kunstimuuseumi osas paremini lahendatud ideekavandeid, samas on raamatukogu ainult ühel hoone küljel ning avaneb alles ülemisel tasandil. Samuti on raamatukogu üsna üldiselt lahendatud, pole selge, kas kõik funktsioonid ära mahuvad. Hästi on lahendatud laadimisala ja ladude paiknemine saalidega samal tasandil.

Ideekavandi vormistus on kõrgetasemeline ja professionaalne.

Žürii ja ekspertide arvamused, ideekavandi tugevused (+) ja nõrkused (-):

- + Põnev modulaarne arhitektuurikeel ja liigendatud fassaad muudavad suure hoonemahu inimmõõtmeliseks.
- + Konsoolne hoonefront pargi pool mõjub atraktiivselt ja kutsuvalt.
- + Mitmekesine ja huvitavate lahendustega väliruum. Emajõe-äärse ala kontseptsioon on hästi läbi töötatud.
- + Sopistatud pikk fuajeeala tsoneerib hästi erinevaid hoone kasutajagruppe, toimides samas ühendava ruumina.
- + Saalide laod paiknevad saalidega samal tasandil. Suure saali ladu asub lava vahetus läheduses. *Backstage* paikneb lavade lähedal ja on lavadega samal tasapinnal.
- + Katus on käidav ja haljastatud ning eraldi istumisnurk on projekteeritud süvendisse.
- + Hoonesisene logistika ja orienteerumine hoones on hästi läbi mõeldud.

- Hoone sopistatud fuajee tõttu puudub hoonel selge peasissepääs ja kese, mis aitaks muuta hoone linnaruumis nähtavamaks ja kutsuvamaks. Samuti asuvad sissepääsud keset pargiala, liiga eemal külgnevatest tänavatest, mis teeb inimeste loomuliku hoonesse jõudmise keeruliseks.
- Läbivalt on kogu raamatukogu osas planeeritud ainult klassikalised lugejatöökohad (tool + laud) erinevates konfiguratsioonides. Ei ole võimalik aru saada, milline on projektis raamatukogu kontseptsioon. Täpsem osakondade ja ruumide liigendus on puudu.
- Hoone kõrgus maapinnast 18 meetrit ületab Küüni tänava pool ühe meetri võrra lubatud kõrguse, kuid sellelt küljelt on võimalik lahendust ühe meetri võrra madalamaks muuta, kuna hoonele on iseloomulikud kõrguslikud astmed.
- Hoone väljaulatavate osade all ei ole võimalik saavutada päris looduslike tingimusi (sademed, valgusrežiim) ja seetõttu on kaheldav, kuivõrd lihtne on neid tavapärasel kombel haljastada.
- Ehkki säilitatav Keskpargi ala on suur ja tänu Vabaduse puistee ümberehitusele praegusest märksa paremini maastikuliselt ühendatud jõeäärsete haljasaladega, on saavutatud efekti oluliselt vähendamas suur ja eeldatavalt sillutatud mänguväljak.
- Ligipäasetavuse lahendused pole piisava detailsusega läbi mõeldud, väliruumis on palju treppidega lahendusi, mis muudab erivajadusega inimesele liikumise keeruliseks. Kauba tänava munakivisillutis ei sobi abivahendiga liikujatele ning on ebamugav ka teistele liikujatele.
- Ülemiste korruste brutokõrgus on 4 meetrit ehk ruumi netokõrgus on koos ventilatsiooni ja akustilise laega u 3–3,30 meetrit. Ruumi kõrgus on pisut liiga madal.

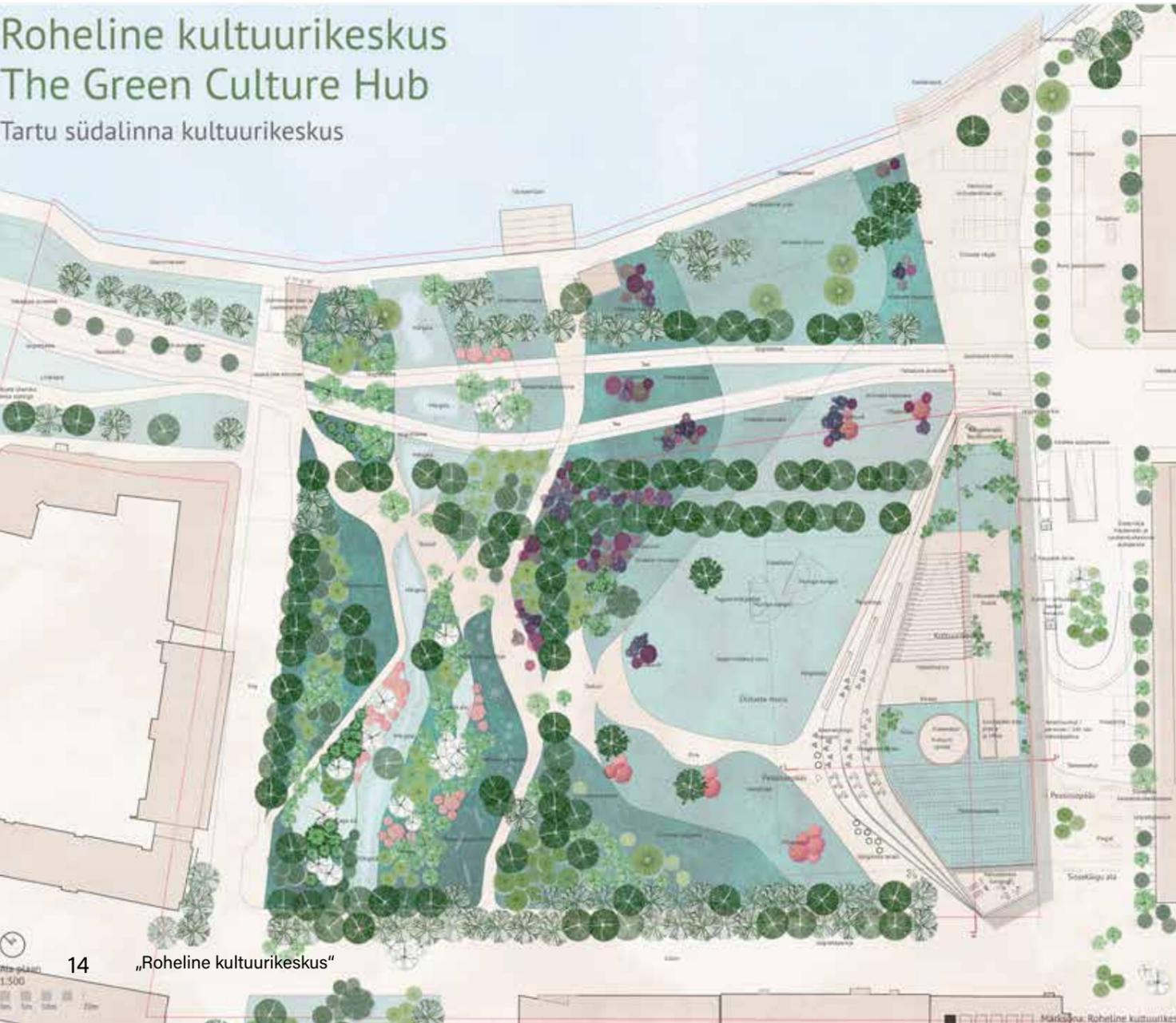
„Roheline kultuurikeskus“

↑ Ohustvaade põhja suunast: Roheline kultuurikeskus, elurikkuse park ja jõeäärseid huviväärsused. Aerial view seen from north with The Green Hub, biodiverse park and the river attractors.

Roheline kultuurikeskus The Green Culture Hub

Tartu südalinna kultuurikeskus

Üldine hinnang:

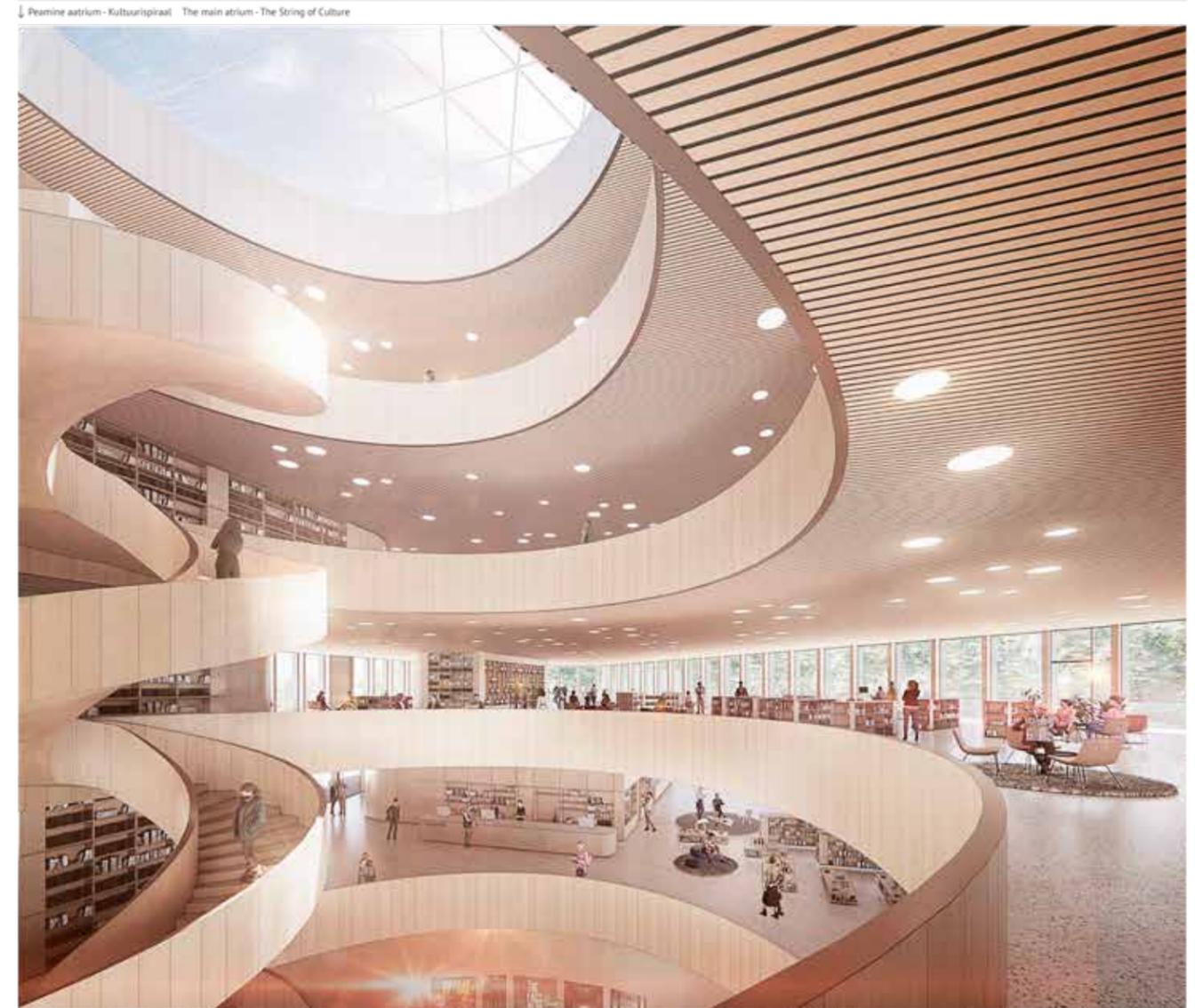
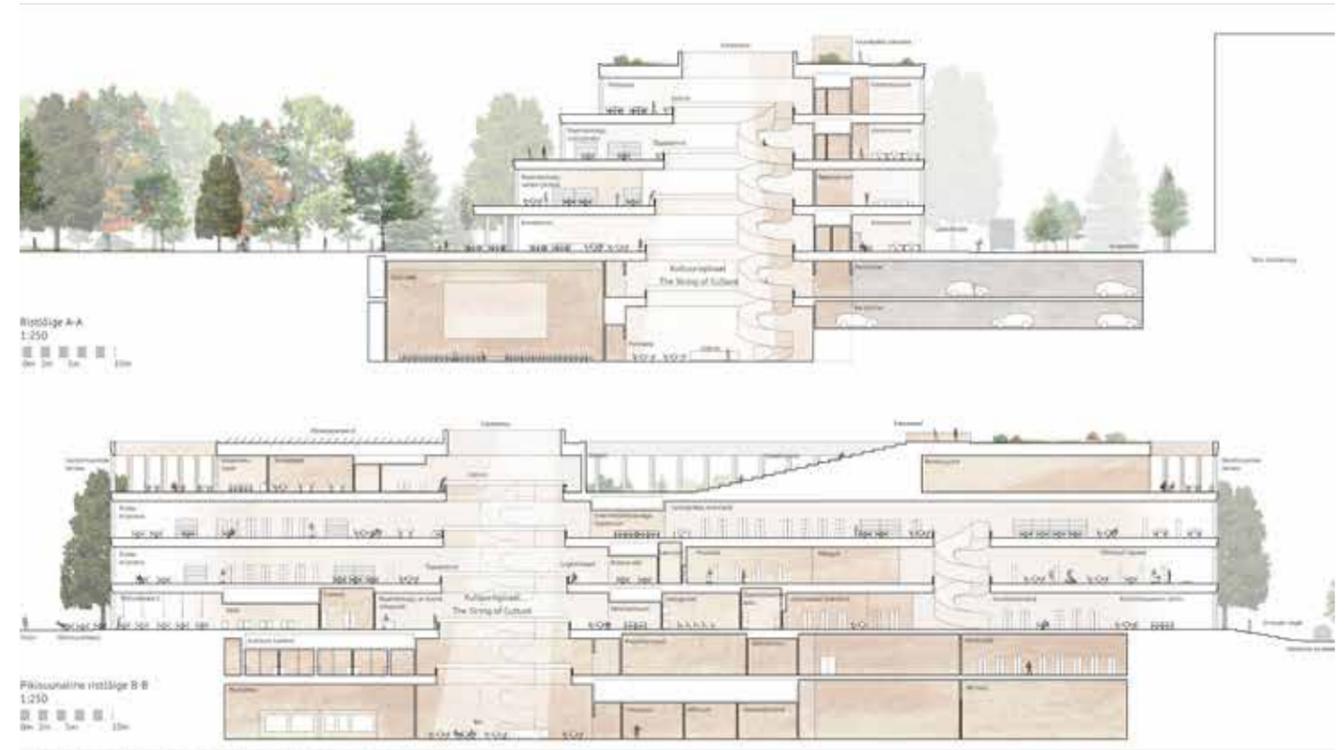
Ideekavand „Roheline kultuurikeskus“ eristub teistest oma põhjalikult läbi töötatud pargiala lahenduse ja detailise disainiga. Hoone arhitektuurne maht ei mõju linnaruumis domineerivalt ning see on lahendatud väga põnevate kurriliste astmetega, mis muudab hoonemahu ruumilise mõju väiksemaks. Hoone selge paigutus kaubamaja poolsesse külge jätab vabaks suure avara pargiala, mis suurendab elurikkust ning loob väga tugeva ühenduse Barclay pargi ja jõeäärse roheala vahel. Huvitav lahendus on ka hoone jõepoolse frondi viimine ajaloolisele ehitusjoonele ja seeläbi Vabaduse puistee sõidutee ruumilise mõju tugev vähendamine. Hoone siseruum on hästi organiseeritud ümber keskse skulpturaalse trepi. Peamiseks puuduseks on hoone konstruktsioonide lahenduse puudumine ning sündmuskeskuse ja muuseumi alade liigne kokkupuressitus. Hoones on vajalikku logistikapinda ohverdatud mahulise õhulisuse saavutamiseks linnaruumis, mis muudab sisemise logistika lahendamise keeruliseks. Keldrikorruse ja laadimisalade logistika on poolik ja selle muutmine võib hoone lahendust ja ka välisilmet oluliselt muuta.

Ideekavandi vormistus on kõrgetasemeline ja professionaalne.

Žürii ja ekspertide arvamused, ideekavandi tugevused (+) ja nõrkused (-):

- + Väga põhjalikult läbi töötatud pargiala ja elurikkuse kontseptsioon.
- + Hoone väike maapealne maht võimaldab säilitada suure osa pargialast.
- + Muruala on minimaalselt ja see paikneb loogilistes kohtades. Parki läbivad rajad on mõistliku laiussega ja kujundatud nn taskuparkide kaskaadidena, maksimeerides inimeste kokkupuudet elurikka haljastusega.
- + Suur osa katusest on haljaskatus, olles samal ajal ka inimestele roheelamuseks ligipääsetav.
- ± Keskne skulpturaalne trepp siseruumis on atraktiivne lahendus, kuid peamise liikumisteljena tundub kohmakas ja vajaks enda ümber rohkem (hajumis)ruumi.

- Hoone on keskendunud raamatukogule, sünergia muuseum ja sündmuskeskusega ei ole saanud piisavat tähelepanu.
- Hoones on vajalikku pinda ohverdatud ruumilise õhulisuse saavutamiseks, mis muudab sisemise logistika lahendamise keeruliseks.
- Lahendamata on teenidusveokitega juurdepääs kunstimuuseumile ja sündmusruumidele. Näitusesaale ja laorume ühendavad kitsad koridorid. Keldris (-1. ja -2. korrusel) on näidatud suure kaubalifti asukoht, aga puudub pääs selleni.
- Kogu keldrikorruse logistika ja planeering tuleks olulisel määral ümber teha, et tagada funktsionaalne toimivus, selle saavutamiseks ilma kavandi terviklikkust lõhkumata on kaheldav.
- Väiksesse saali laost liikumine mööda kitsast koridori. Saali ja lao ukseid ei ole väikeses saalis kohakuti, mis raskendab asjade lavale liigutamist. Saalid on üksteisele väga lähedal, mis nõuab väga suurt akustilist eraldatust.
- Hoone konstruktiivset lahendust ei ole piisavalt kirjeldatud, kandekonstruktsiooni osas on küsitavusi. Kuna kandekonstruktsioon mõjutab olulisel määral ruumijaotust, siis võib nt tugipostide lisamine lahendust oluliselt muuta.
- Hoone välislahenduses on kasutatud palju puitu, sh fassaadilaudist ja päikesesirme, mis on ilmastiku eest kaitsmata. See toob kaasa suured hooldus- ja jooksevremondi kulud.
- Hoone tundub Kūüni tänava pool mõnevõrra lubatust kõrgem, kuid seda on võimalik viia tingimustega vastavusse, sest Kūüni tänava pool on katuseterrass, mida ümbritseb fassaadi jätkav katuseosa – selle saab vajadusel ehitada madalamaks või ära jätta.
- Vanemuise tänava siht ei jätku jõeni ning lopsakas pargis puudub selge linnalik väljakuala. Vähe funktsionaalseid tegevuskohti pargiruumis. Jõe äär on üldisest kontseptsioonist puutumata jäänud ja kavandatud samasuguse betoonist sillutatud promenaadina nagu see ka praegu on.

Üldine hinnang:

Ideekavand "Aed" on professionaalne töö, mille kontseptsioon on väga selge ning linnaruumilised otsused hästi tajutavad. Projekti tugevus on interjäär, mis on väga elegantsest lahendatud. Raamatukogu lugemisaladel on ruumi ja avarust, kuna enamik funktsioone asuvad ühel tasandil. Ruumide üldine paigutus ja logistika on selge. Avatud korrus on ka väljast kutsuv, samas linnaruumi lahendus hoone ümber on jäänud pealiskaudseks ega moodusta arusaadavat tervikut. Vabaduse puistee ega jõe ääre ümbermõtestamisega ei ole tegeletud.

Ideekavandi vormistus on kõrgetasemeline ja professionaalne.

Žürii ja ekspertide arvamused, ideekavandi tugevused (+) ja nõrkused (-):

- + Interjäär on elegantne, raamatukogu ruumiline lahendus on tugev ning hästi läbi töötatud.
- + Majasisene logistika on hea.
- + Hoone sissepääs ja mänguväljaku ala Poe tn pool on hea ja atraktiivne lahendus.
- + Parklasse sissesõit on minimaalse linnaruumilise mõjuga.
- + Laadimisala on piisava suurusega ja saab teenindada mitut suurt autot korraga.

- Avalik ruum on liialt ühetaoline. Uueturu tänav on tühi kivine väli, jalgsi liikumine on läbi lahendamata.
- Pargiala on väike, hoone domineerib loodusliku keskonna üle. Suured pargipuud on püütud säilitada, samas asuvad puud ehitisele liiga lähedal ja juurde saavad igal juhul kahjustada.
- Katusehaljastus on üheülbaline. Katusehaljastus soodustab küll elurikkust, kuid ei võimalda linnaelanikele looduselamusi, kuna on inimestele ligipääsmatu.
- Vabaduse puistee tänavaruumi ja jõe äärega pole tegeletud.
- Valitud arhitektuurikeel pole veenev, on pigem dekoratiivne ning antud asukohas mõjub ehitusamahu suurst võimendavalt, mitte seda pehmendavalt.
- Muuseum ei asu raamatukoguga samal korrusel, sünergia loomiseks võiks olla parem logistiline seotus.
- Saalide abiruumid pole väga hästi läbi mõeldud ning dekoratsioonide viimine väikesesse saali on raskendatud läbi väikeste uste ja kitsa koridori.
- Suured veoautod on viidud keldrikorrusele, mis on keerukas ja rahaliselt kulukas otsus. Autode kõrgus on 4,8 meetrit. Laadimisala suuruseks on kujunenud ebamõistlikult suur pind, s.o 1045 m².
- Teisel korrusel on suured avad ja kandev postisüsteem joonistel puudub. Seletuskirjas on viidatud vajadusele lisada liimpuidust postid. Nn silla lahendus viib hoone maksumuse ebamõistlikult kõrgeks, lisades ehitusmaksumusele 20–30% .
- Hoones puuduvad tehnoruum(id), sh ventilatsiooni-seadmetele esimesel või teisel korrusel.

„Puidust siluett“

Üldine hinnang:

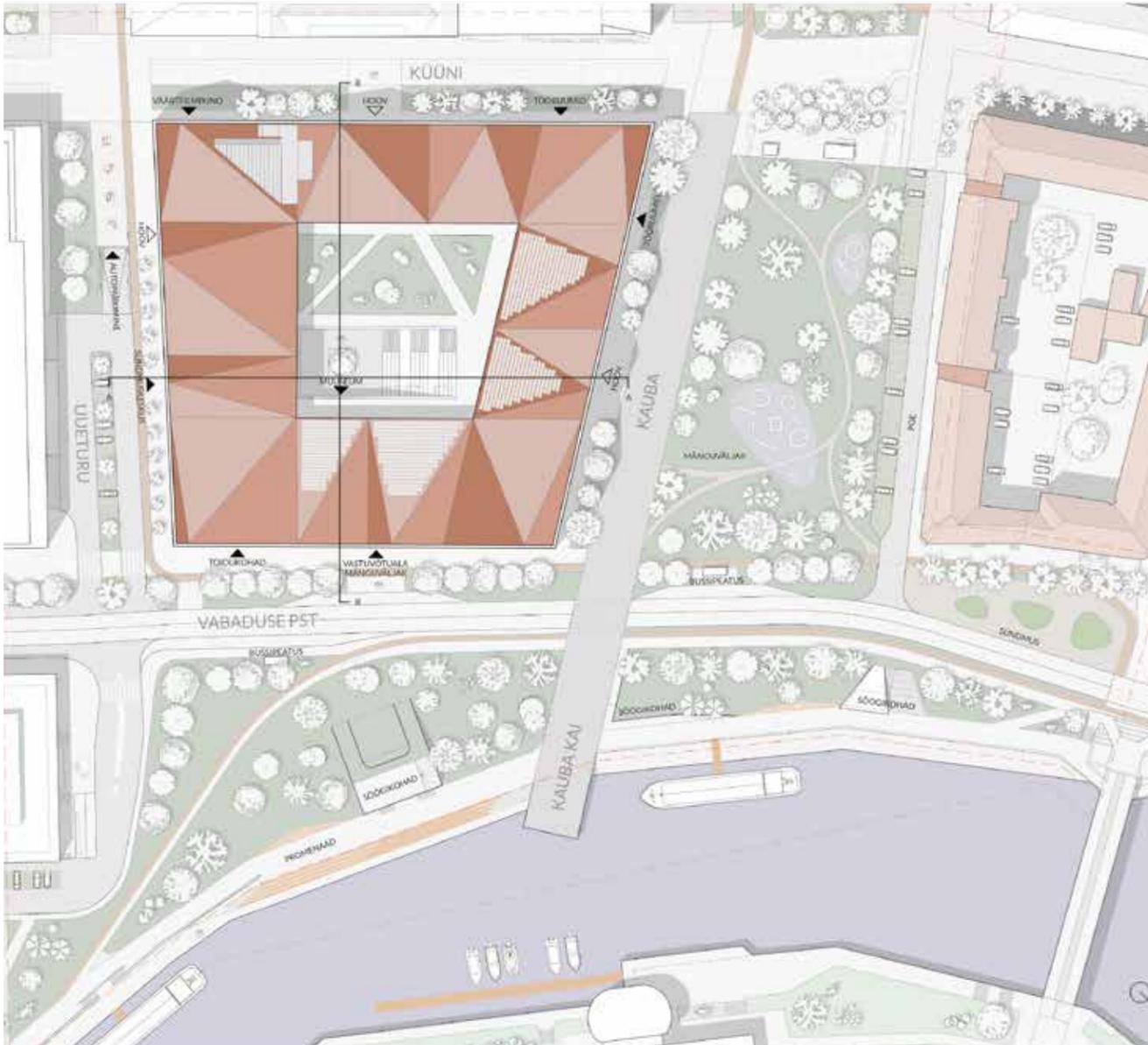
„Puidust siluetti“ arhitektuuri kontseptsioon on väga selge ning eristub teistest töödest oma tugeva katusemaastiku siluetti ideega. Hoone visuaalid on kõrgel tasemel ja siluetti arhitektuurne keel on elegantne ning nauditav. Huvitavalt on katusega esitatud ajalooliste hoonete siluett, kuid sisehoov muudab hoone visuaalselt massiivseks. Sisehoov aitab küll tuua suuremale osale ruumidest loomulikku valgust, kuid muudab üsna pikaks sisemised käiguteed. Positiivne on raamatukogu ühele tasapinnale paigutamine, mis muudab ruumikasutuse mugavaks ja paindlikuks. Küüni tänava ja Emajõe äärne ala on omavahel ühendatud selge jalakäijate teljega ning hästi on läbi mõeldud Emajõe-äärne astmestikuga ala. Parkimine ja logistika on hästi läbi mõeldud. Hoov ei loo samas väga selget lisaväärtust ja vähendab suure pargiala terviklikkust, muutes hoone väga domineerivaks ümbritseva keskkonna üle.

Ideekavandi vormistus on kõrgetasemeline ja professionaalne.

Žürii ja ekspertide arvamused, ideekavandi tugevused (+) ja nõrkused (-):

- + Arhitektuurne kontseptsioon on selge ja eristuv. Siluetti motiiv on elegantne ja peenelt läbi joonistatud.
- + Elurikkus on projekti kirjelduses üldjoontes käsitletud. Palju säilitatakse olemasolevaid puid. Vabaduse puistee laiust on kavas rohekoridori toimimiseks vähendada. Oluliselt vähendatakse ka olemasolevate parklate pindala.
- + Tehniline teenindamine ja transport toimub lavadega samalt tasapinnalt. Backstage ja grimmiruumid paiknevad lavadega samal tasandil ja nende vahetus läheduses.
- + Raamatukogu seisukohast on ühel tasandil paiknemine mugav ja suurendab ligipääsetavust, võimaldab ala terviklikult kujundada.

- Hoonel puudub kindel keskus ja sisehoov ei suuda üksi seda funktsiooni täita, kuna väliruum ei ole suure osa aastast aktiivses kasutuses.
- Hoone logistika ei ole hea, sest on liiga pikad ühendusteel.
- Uueturu tänava otsast on ligipääs promenaadile lahendamata, Vanemuise tänav ei jätku jõeni.
- Mööbli paigutus raamatukogus on liiga jäik – eraldi suurte aladena riiulid ja lugejatöökohad, puudub vaheldusrikkus, sopistused, eraldumisvõimalused.
- Saalide vahetus läheduses on liftid, mis nõuavad väga põhjalikku akustilist isoleerimist. Väiksesse saali laost liikumine toimub väga väikse ukse kaudu ja saali suhtes ebapraktilise koha pealt.
- Hoone välislahenduses on kasutatud palju liimpuitu, sh päikesesirmid ja kandepostid, mis on ilmastiku eest kaitsmata, mis toob kaasa suured hooldus- ja jooksevremondi kulud.
- Hoone sisekujunduses ja konstruktsioonis on kasutatud palju liimpuitu ja CLT-d, mis teeb rajamismaksumuse kõrgeks.
- Hoone kivikatused on keerukad ja kohati liiga väikese kaldega ning katusekivide kasutamine tekitab probleeme.

THE LINE AND THE DOT

Tartu südalinna kultuurikeskus
Tartu Downtown Cultural Centre

„The Line and The Dot“

Üldine hinnang:

Esteetiliselt on tegu väga tugeva tööga, millel on oma unikaalne arhitektuurne võlu. Hoone paigutus linnaruumis eristub kõikidest teistest kontseptsioonidest, luues tugeva frondi Kүүini tänava äärde ning jättes tervikliku pargiala jõekalda suunas. Kauba tänava tähistamine linnaruumis on elegantselt lahendatud. Hoone on põneva duaalse arhitektuurikeelega, kus esimene korrus on aktiivne ja linnaruumiga hästi suhestuv, samas ülemised korrused on pigem tugevama mõjuga ning rahulikult akendega rütmistatud. Hoone arhitektuurne selgus on ka selle üks suurimaid nõrkusi, kuna nn tumma mütsi lahendus loob siseruumis palju pimedaid alasid. Seda on püütud küll elegantsete katuse valgumikega kompenseerida, kuid Eesti laiuskraadil võib hoone siseruum siiski suurema osa aastast väga hämara ja rusuvana mõjuda. Samuti on pikk maja suureks barjääriks elurikkuse mõttes, kuna katkestab täielikult rohekoridori Barclay pargi ja jõeääre vahel, vastupidiselt võistlusülesande püstitusele, mis seadis eesmärgiks tugevdamise. Samuti on pikk hoonemaht väga keeruline ruumide sisemise logistika ja sünergia loomisel.

Ideekavandi vormistus on kõrgetasemeline ja professionaalne.

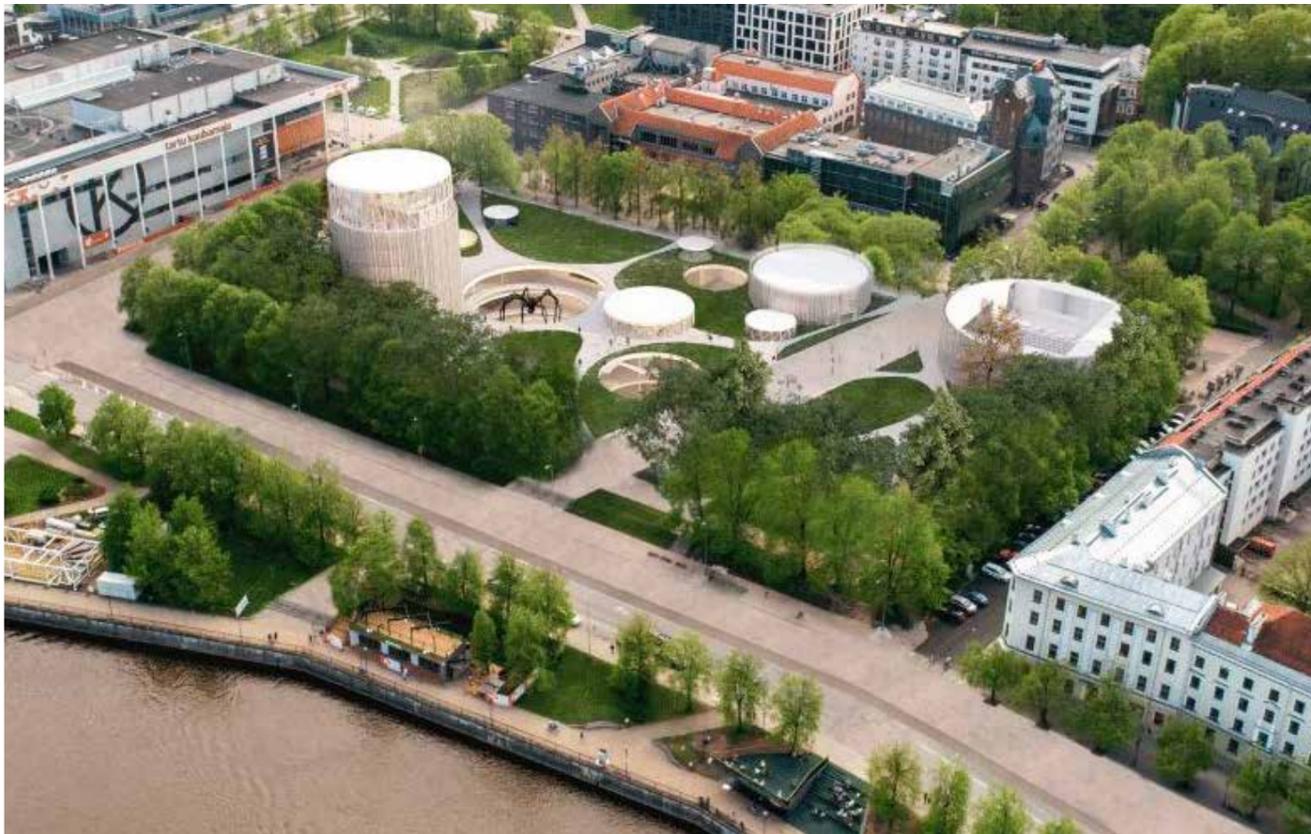
Žürii ja ekspertide arvamused, ideekavandi tugevused (+) ja nõrkused (-):

- + Selge ja tugev arhitektuurne kontseptsioon. Hoone paigutus on julgelt eristuv teistest võistlustöödest.
- + Vabaduse puiestee on muudetud jalakäijatele sõbralikuks ja rohelisemaks. Loodud on ühendus Kүүini tänava ja Vabaduse puiestee vahel.
- + Palju säilib praegusi puid ja kavas on puid ka märkimisväärselt juurde istutada. Vabaduse puiestee keskele kavandatav haljasriba parandab jõeäärse haljasala ökoloogilist sidusust Keskpargi aladega.
- + Süvistatud kinoväljak kuni jõeni on ruumiliselt põnev lahendus, mis loob omaette keskkonna linnaruumis.

- Kavandid ja selgitused on liiga üldised – spetsiifiliselt raamatukogu sisust ei kirjutata midagi.
- Küllalt palju akendeta kivipinda, tekib küsimus, kuidas tagatakse siseruumide piisav valgustatus. Ülemine massiivne maht võiks olla palju õhulisem, et ka siseruum hakkaks toimima.
- Uueturu ja Vanemuise tänava ühendus ning ühendus Uueturu pargiga on puudulik. Jõe ääres pole kohvikuid.
- Elurikkusega pole kuigi põhjalikult tegeldud. Niidulist ja metsalist haljastust ei ole mainitud. Rohhtaimestiku erinevaid lahendusi ja lähenemist pargile kui ökosüsteemile ei ole käsitletud. Emajõe ääres saab sillutatud alasid olema praegusest rohkem.
- Muuseum asub -2. korrusel tehnoruumide all, puudub sünergia muuseumi ja raamatukogu vahel, konservaatoreite tööruumis puudub päevavalgus.
- Ladude pinnad paiknevad lavadest kaugel ega võimalda laost otse asju lavale lükata, väikeses saalis on ainult üks artistide pääs lavale.
- Hoonet teenindava kaubaauto (u 28 tonni) jaoks on kavandatud maapinnalt tõstak, mis ei ole realistlik lahendus, kuna on väga kallis.
- Parkimiskorruste brutokõrgus on 3 meetrit, mis teeb koos vahelae ja kommunikatsioonidega ruumi kõrguseks u 2,2–2,5 meetrit, mida on liiga vähe.
- Kauba tänaval Vabaduse puiesteest jõeni ja aktiivse vaba aja veetmise alal on ainult treppidega lahendatud liikumisteed, mis ei ole liikumispuudega inimestele sobivad.

„Maastikuga seotud mälestused“

Üldine hinnang:

Esteetiliselt on tegu väga tugeva tööga, millel on oma unikaalne arhitektuurne võlu. Hoone paigutus linnaruumis eristub kõikidest teistest kontseptsioonidest, luues tugeva frondi Küüni tänava äärde ning jättes tervikliku pargiala jõekalda suunas. Kauba tänava tähistamine linnaruumis on elegantset lahendatud. Hoone on põneva duaalse arhitektuurikeelega, kus esimene korrus on aktiivne ja linnaruumiga hästi suhestuv, samas ülemised korrused on pigem tugevama mõjuga ning rahulikult akendega rütmistatud. Hoone arhitektuurne selgus on ka selle üks suurimaid nõrkusi, kuna nn tumma mütsi lahendus loob siseruumis palju pimedaid alasid. Seda on püütud küll elegantsete katuse valgumikega kompenseerida, kuid Eesti laiuskraadil võib hoone siseruum siiski suurema osa aastast väga hämara ja rusuvana mõjuda. Samuti on pikk maja suureks barjääriks elurikkuse mõttes, kuna katkestab täielikult rohekoridori Barclay pargi ja jõeääre vahel, vastupidiselt võistlusülesande püstitusele, mis seadis eesmärgiks tugevdamise. Samuti on pikk hoonemaht väga keeruline ruumide sisemise logistika ja sünergia loomisel.

Ideekavandi vormistus on kõrgetasemeline ja professionaalne.

Žürii ja ekspertide arvamused, ideekavandi tugevused (+) ja nõrkused (-):

- + Selge ja tugev arhitektuurne kontseptsioon. Hoone paigutus on julgelt eristuv teistest võistlustöödest.
- + Vabaduse puiestee on muudetud jalakäijatele sõbralikuks ja rohelisemaks. Loodud on ühendus Küüni tänava ja Vabaduse puiestee vahel.
- + Palju säilib praegusi puid ja kavas on puid ka märkimisväärselt juurde istutada. Vabaduse puiestee keskele kavandatav haljasriba parandab jõeäärse haljasala ökoloogilist sidusust Keskpargi aladega.
- + Süvistatud kinoväljak kuni jõeni on ruumiliselt põnev lahendus, mis loob omaette keskkonna linnaruumis.

- Kavandid ja selgitused on liiga üldised – spetsiifiliselt raamatukogu sisust ei kirjutata midagi.
- Küllalt palju akendeta kivipinda, tekib küsimus, kuidas tagatakse siseruumide piisav valgustatus. Ülemine massiivne maht võiks olla palju õhulisem, et ka siseruum hakkaks toimima.
- Uueturu ja Vanemuise tänava ühendus ning ühendus Uueturu pargiga on puudulik. Jõe ääres pole kohvikuid.
- Elurikkusega pole kuigi põhjalikult tegeldud. Niidulist ja metsalist haljastust ei ole mainitud. Rohttaimestiku erinevaid lahendusi ja lähenemist pargile kui ökosüsteemile ei ole käsitletud. Emajõe ääres saab sillutatud alasid olema praegusest rohkem.
- Muuseum asub -2. korrusel tehnoruumide all, puudub sünergia muuseumi ja raamatukogu vahel, konservaatrite tööruumis puudub päevavalgus.
- Ladude pinnad paiknevad lavadest kaugel ega võimalda laost otse asju lavale lükata, väikeses saalis on ainult üks artistide pääs lavale.
- Hoonet teenindava kaubaauto (u 28 tonni) jaoks on kavandatud maapinnalt tõstak, mis ei ole realistlik lahendus, kuna on väga kallis.
- Parkimiskorruste brutokõrgus on 3 meetrit, mis teeb koos vahelae ja kommunikatsioonidega ruumi kõrguseks u 2,2–2,5 meetrit, mida on liiga vähe.
- Kauba tänaval Vabaduse puiestest jõeni ja aktiivse vaba aja veetmise alal on ainult treppidega lahendatud liikumisteed, mis ei ole liikumispuudega inimestele sobivad.

Üldine hinnang:

Ideekavandi „Väike mets“ tundlik arhitektuurilahendus väärib eraldi äramärkimist oma väga erilise ja emotsiooni loova ruumilise lahendusega. Hoone detailid on põhjalikult läbi töötatud ja mõjuvad atraktiivselt. Hoone tugev sidusus pargiga ning parki sulandumine mõjub põnevalt. Looduslik mitmekesisus on projektis suur ning sildade kasutamise idee erinevate puude vahel võimaldab omalaadset rohekogemust, võtmata ära ruumi rohealadelt endalt. Hoonega ei looda juurde uusi suuri väljakuid ning kavandatakse selgelt erinevaid taimede tüpoloogiaid. Hoone on kompaktne ja loogiline ning pakub tugevat sünergiat muuseumi ja raamatukogu vahel. Need ei ole justkui eraldi asutused, vaid on omavahel tihedalt seotud. Muuseumi ekspositsioon ja raamatukogu on püütud toimima panna ühises tervikruumis ning samas tekivad eraldatud alad. Hoone tänavatasapind suhtleb avaliku linnaruumiga ning mõjub kutsuvalt.

Ideekavandi vormistus on professionaalne.

Žürii ja ekspertide arvamused, ideekavandi tugevused (+) ja nõrkused (-):

- + Tundlik arhitektuurne lahendus, mis suhtleb ümbritseva pargimaastiku ja linnaruumiga.
- + Läbimõeldud looduslik mitmekesisus ja elurikkust suurendavad lahendused.
- + Tugev sümbioos, läbipõimitus raamatukogu ja muuseumi vahel.
- + Selge struktuur ja läbi töötatud arhitektuursed detailid.

- Ükski hoone külg ei asu kohustuslikul ehitusjoonel, maja asub „metsa sees“ ega suhestu tänavatega.
- Kauba tänava ajaloolist telge ei taastata.
- Fassaadid on ühetaolised, mahuliselt vähe liigendatud. Fassaadimaterjalina kasutatakse poolläbipaistvaid polükarbonaatpaneele, mis ei ole muinsuskaitse seisukohast sobilikud.
- Vabaduse puiestee alale on kavas istutada küll mõned puud, kuid puudealune jääb sillutatuks. Sedasi paraneb jõeäärse haljasala ökoloogiline sidusus Keskpargi alaga marginaalselt vaid üksikute loomarühmade (peamiselt lindude) jaoks. Emajõe ääres on sillutatud ala pigem rohkem kui praegu.
- Hoone väliperimeetril on kasutatud liimpuidust konstruktsioone, mis on enamjaolt välismõjude eest kaitsmata. Plastikust topelfassaad annab osalist kaitset. Samas varjab topelfassaad vaateid hoonest.
- Hoone on kompaktne, kuid puuduvad head lahendused loomuliku valguse toomiseks hoone siseruumi.
- Hoonet teenindavad veoautod on viidud -1. korrusele keldris ja laadimisala võtab enda alla liiga suure ruumi.
- Väliruumis on vähe funktsionaalseid tegevusruume. Peasissepääs ei joonistu selgelt välja.

HINNANGUD TÖÖDELE, MIS HÄÄLETATI VÄLJA ŽÜRII ESIMESES HINDAMISVOORUS

Žürii esimeses hindamisvoorus hääletati välja 77 ideekavandit ühel, mitmel või kõigil alljärgnevatel põhjustel:

- Arhitektuurselt nõrk lahendus ja ebaselge kontseptsioon.
- Vähene arvestamine kohaliku kontekstiga ja ebaloogiline paiknemine linnaruumis.
- Vähene asutustevaheline sünergia ja funktsionaalselt ebapiisavalt läbi mõeldud.

Esimeses voorus välja hääletatud ideekavandid:

„AGORA“, „AGORAA“, „AJA VOOL“, „ARCADES“, „BETWEEN LINES“, „BOAB“, „CARRACK“, „CITADELLE TARTU“, „CULTURE VALLEY“, „DUO“, „ELU ON LILL“, „EMAJÕE DELTA“, „FORTY FOR FORTY“, „GOOD IDEA WITH QR CODE“, „GREEN WAY“, „HIDDEN TREASURE“, „HIIS“, „HILL OF CULTURE“, „HINGAMINE“, „ITER“, „JUURED JA RAJAD“, „KOMPASS“, „KROON“, „KROSSKULTUR“, „KULTUURILINN“, „KULTUURIKAUBA TÄNAV“, „KULTUURIOAAS“, „KULTUURISALU/CULTURE GROVE“, „KULTUURITEE“, „KULTUURMAASTIK“, „KULTUURPÄÄSUK“, „KUMA“, „KVINTETIINO“, „LAGENDIK KESET METSA“, „LAMELL“, „LAPUTA“, „LEHT“, „LINNAMÄLU“, „LINNAPALIMPSEST“, „LINNARAJAD“, „MARBLING SPACE“, „METS RAIESMIK“, „MÖTTEPUU“, „NEXTTARTU“, „OOD LOODUSELE“, „PARGI(M)ELU“, „PARK LIFE“, „PAVILION“, „PERISTÜÜLMAJA“, „POETRY OF BEING“, „PROJEKT RUKKILILL“, „REIS ÜMBER MAAILMA“, „ROHELINE AAS“, „RÕÕM“, „ROTUNDA“, „SNHMZT“, „SÕNADE KUNST“, „SUNNY VALLEY“, „TADOCUCE“, „TARTU CITY HUB“, „TARTU KULTUURIMÄGI“, „TARTU PÄIKESETÕUS“, „TARTU PESAMAJA“, „TARTU TRIANGLE“, „TEADMISTE PUUD“, „THE BOOK“, „THE CURVES OF TIME“, „THE HUMAN VOICE“, „THE MERCHANTS YARD OF CULTURE“, „THE SQUARE“, „TRIANGLE“, „ÜLEVAL“, „VÄIKE PUUST LINN“, „VALGUSKUPLID“, „VIIS AKENT PUUDE VAHEL“, „VINT“, „VÕIKU“.

HINNANGUD TÖÖDELE, MIS HÄÄLETATI VÄLJA ŽÜRII TEISES HINDAMISVOORUS

Žürii teises hindamisvoorus hääletati välja 17 tööd ühel, mitmel või kõigil alljärgnevatel põhjustel:

- Nõrk maastikuarhitektuuri lahendus ja elurikkuse kontseptsioon.
- Tehnilistelt lahendustelt ebamõistlik ja kulukas lahendus.
- Vastuolud muinsuskaitse eritingimustega.
- Vastuolud üldplaneeringuga.
- Puudused arhitektuurilahenduses.
- Puudused linnaruumilises toimivuses.
- Vähene asutustevaheline sünergia ja puudused funktsioonide paigutusel.

II voorus välja hääletatud ideekavandid:

„AX100“, „BIOTOOP“, „CRESCENDO“, „INWOODS“, „KNOWLEDGE NEXUS“, „KULTUURLISE KOHTUMISE VÄLJAK“, „KULTUURIPARK“, „KULTUURIPAVILJON“, „LEAFSCAPE“, „LUIGELUULINN“, „PASTILL“, „PERGULA“, „PESA“, „PÖÖNING“, „TARTU BLEND“, „TECTONIC“, „VIIV“.

Eesti Arhitektide Liit on 1921.aastal asutatud arhitektide vabatahtlik ja sõltumatu loomingu-line ühendus, kes tegutseb mittetulundus-ühinguna ja on riiklikult tunnustatud loomeliit.

Liidu tegevuse eesmärkideks on muuhulgas aidata kaasa kvaliteetse elukeskkonna loomisele, mille moodustavad säästvalt kasutatud looduskeskkond ning targalt ja kultuurikeskselt arendatud ehitatud keskkond. Sellele kaasaaitamiseks on liit koostanud arhitektuurivõistluste juhendi ja läbi aegade korraldanud arhitektuurivõistlusi, pakkudes seeläbi omapoolset kõrgetasemelist ekspertiisi. Läbimõeldud ja hästi korraldatud arhitektuurivõistlused tagavad hea elukeskkonna meile kõigile.

Eesti Arhitektide Liit nõustab ja korraldab umbes 30 arhitektuurivõistlust aastas.

